

MODEL B: Škola se žáky s OMJ napříč ročníky a stupni, včetně 1. nebo přípravné třídy

Škola má žáky s OMJ napříč ročníky, velké množství dětí bez znalosti jazyka nebo s velmi malou znalostí přichází do přípravné třídy či do první třídy. Většinou jsou to kmenoví žáci školy, někteří ale dojíždějí z okolních škol. Škola má větší počet žáků „nečtenářů“ v první a přípravné třídě. Tyto děti nepotřebují takovou intenzitu výuky a mají naopak větší potřebu inkluze mezi své vrstevníky a zejména adaptace na školu, kde se učí číst a psát. Důležitější je pro ně proto výuka v kmenové třídě a ČDJ v menší intenzitě. Naopak, starší děti potřebují intenzivnější výuku ČDJ. Škola potřebuje této situaci přizpůsobit organizaci jazykové přípravy a rozdělení do skupin.

PŘÍKLAD

Škola má celkem 18 žáků s OMJ s potřebou jazykové přípravy, z toho 15 žáků s cizí státní příslušností s nárokem na jazykovou přípravu, zbývající 3 žáci s ČR občanstvím přiřazení do jednotlivých skupin „navíc“. Z okolních škol se k jazykové přípravě ještě přihlásilo dalších 9 žáků s OMJ (z toho 6 cizinců s nárokem na podporu). Celkem je ve škole a okolí 21 žáků s cizí státní příslušností a 6 žáků s OMJ. Škole vzniká nárok financovat max. 3 výukové skupiny.

Rozložení dětí: 6 dětí v první třídě, 5 dětí v přípravné třídě, 2 děti ve 3. třídě, 6 dětí ve 4. třídě, 5 dětí v 6. ročníku, 3 žáci v 8. ročníku

- 11 dětí (z toho 10 cizinců) v první a přípravné třídě - nárok na 200 hodin / 5 hodin týdně
- 8 dětí (z toho 6 cizinců) jsou začátečníci s úrovní jazyka 0 (napříč ročníky) - nárok na 400 hodin / 10 hodin týdně
- 9 dětí (z toho 6 cizinců) s úrovní jazyka 2 (napříč ročníky) - nárok na 120 hodin / 3 hodiny týdně

Rozsah výuky celkem: 18 hodin výuky týdně (výpočet: 10 cizinců nárok 5 hodin + 6 cizinců nárok 10 hodin + 6 cizinců nárok 3 hodiny)

VARIANTA 1:

Tato varianta počítá s rozdělením žáků na tři skupiny v zásadě v souladu s výstupy diagnostiky. Záměrem ředitele je umožnit začínajícím žákům větší intenzitu výuky a skupinu nečtenářů podpořit méně intenzivně, ale zaměřit se také na jejich podporu v kmenové třídě. Skupina nečtenářů je tedy podpořena 5 hodinami týdně, učitelé kmenové třídy ale žáky podporují i během výuky. Pravidelně způsob podpory konzultují s učitelem ČDJ. Sdílejí si také portfolia žáků a využívají materiály i pro výuku v kmenové třídě.

Druhá skupina má větší intenzitu výuky týdně (10 hodin), ale je věkově velmi heterogenní. To klade velké nároky na metodologii a didaktiku výuky (různé cíle v hodině pro různé žáky

podle věku). Vyžaduje tedy zkušeného pedagoga (buď s velkou zkušeností s ČDJ nebo s individualizací výuky, či s výukou v malotřídce) nebo velmi flexibilního :).

Stejně tak třetí skupina, ač na podobné jazykové úrovni, se liší věkem, a proto je pedagog nucen na velmi malém rozsahu vyuč. hodin zohlednit různé cíle u různých žáků. Volí tedy spíše tematickou výuku ČDJ, bez ohledu na učivo/témata žáků v kmenové třídě.

Skupina nečtenáři - 1. třída a přípravná třída - 5 hodin ČDJ

Skupina začátečníci - 10 hodin ČDJ

Skupina pokročilí - 3 hodiny ČDJ

Nejpozději po pololetí (pravděpodobně již dříve) dojde k většímu rozrůznění úrovně jazyka u jednotlivých žáků (někteří žáci se rychle dostanou na vyšší úroveň, zatímco dalším půjde čeština pomaleji). Z těchto důvodů dojde pravděpodobně k větší diferenciaci skupin, jejich výuka ČDJ bude ale v menším rozsahu (např. skupina nečtenáři bude následně podpořena již jen 3 hod./týdně, děti z 3.-8. třídy budou rozděleny podle věku, případně úrovně na 2-3 skupiny s 2-3 hod. týdně).

VARIANTA 2:

V této variantě rozdělí ředitel školy výuku na tři skupiny s ohledem na věk žáků. Každá skupina má tedy menší intenzitu výuky, učitel má ale možnost přizpůsobit výuku věku žáků a tím je výuka efektivnější. V menších skupinách může učitel snáze řešit i různé úrovně jazyka u stejně starých žáků. U všech žáků je třeba metodická podpora také učitelům v kmenových třídách, v tomto případě více i na druhém stupni, kde žáci tráví většinu svého času.

Učitel ČDJ může pravidelně konzultovat úpravy cílů a obsahu výuky v naukových předmětech i v ČJ.

Skupina nečtenáři - 1. třída a přípravná třída - 5 hodin ČDJ

Skupina 1. stupeň - 3.-4. třída - 6 hodin ČDJ

Skupina 2. stupeň – 6.-8. třída - 7 hodin ČDJ

I v této variantě počítáme s diagnostikou jazyka nejpozději po pololetí a s pravděpodobným snížením rozsahu výuky u jednotlivých skupin. Skupiny se také mohou mírně promíchat s ohledem na úroveň češtiny. Stále ale zbývá mi

Diskutujte ve skupině jaký je postup, podle kterého se ředitel školy rozhoduje při organizaci jazykové přípravy?